

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ИСТОРИЈСКОГ ИНСТИТУТА СРЦГ У 1997. ГОДИНИ

I

СТРУЧНИ ОРГАН

ОРГАНИ УПРАВЉАЊА

Радна заједница Института — сама или заједно са представницима друштвене заједнице — непосредно је одлучивала о свим питањима организације и усавршавања рада и другим од значаја за рад и живот Института.

У току 1972. године одржано је 8 сједница, од којих 4 са представницима друштвене заједнице. На њима је рјешавано о свим питањима из надлежности ових органа, а посебно о програму рада и финансијском плану за 1972. годину, о извјештају о раду и завршном рачуну за 1971. годину, о распонима ауторских хонорара за научне радове, о програму стамбене изградње републичких органа за период 1972—1975. година, о личним дохоцима и др.

У току прошле године обављена је и реизборност директора, па је поново именован др Димо Вујовић.

ИЗВРШНИ ОРГАНИ

Управни одбор броји 5 чланова, а у току 1972. године одржао је 7 сједница.

Управни одбор је, поред осталог, утврђивао предлоге општих и појединачних аката, чиме је допринио ефикаснијем рјешавању на сједницама Радне заједнице, као и рјешавао је послове који су му статутом Института стављени у надлежност.

Директор је, као инокосни извршни орган, обављао своје послове у складу са законима и Статутом.

Научно вијеће броји 7 чланова, а у току 1972. године одржало је двије сједнице, на којима је расправљало и одлучивало о пословима који су му стављени у надлежност, посебно о извјештају Института о научноистраживачком раду у 1971. годин, о програму научноистраживачког рада за 1972. и 1973. годину, о пријему рукописа „Просвјетни и културни рад у Црној Гори 1918—1941“ (од др Ђока Пејовића), о избору радника у научна звања и др.

Ради успјешнијег остварења задатака Института, одржавани су и састанци организационих јединица, а посебно научног сектора, и на њима расправљано о питањима извршења периодичних и годишњих планова рада и о другим активностима, у настојању да се пропусти у току рада и процеса пословања сведу на што мању мјеру.

УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА

У Институту има 5 организационих јединица, и то: Одјељење за историју Црне Горе до 1918. године, Одјељење за историју Црне Горе послеје 1918. године (у оквиру научних одјељења постоји и ради библиотека), Архив за раднички покрет, Општа служба, Рачуноводствено-комерцијална служба.

Ове организационе јединице, чији су послови регулисани општим актима, нијесу самосталне и немају својство правног лица.

У научном сектору (Одјељење за историју Црне оГре до 1918. и Одјељење за историју Црне Горе послеје 1918. године) радило је 10 радника Института (овдје су урачу-

ната и два радника Архива) и 5 спољних сарадника.

У библиотеци, која је у саставу научног сектора, радила су два радника (в.д. руководиоца и књижничар).

У Архиву за раднички покрет радила су 4 радника (руководилац, сарадник за мемоарску грађу, архивски помоћник и дактилограф).

У сектору општих и рачуноводствено-комерцијалних послова радило је 6 радника (шеф опште службе, шеф рачуноводствено-комерцијалне службе, сарадник за опште послове и руководиоца имовине, дактилограф, куир и чистачица).

У свим организационим јединицама радило је 19 радника (два радника Архива су радила и на пословима у научног сектора, а један од њих врши и дужност руководиоца библиотеке).

Од 19 радника запослених на неодређено вријеме у Институту 10 имају високу стручну спрему, 2 вишу, 3 средњу, 2 нижу, а 2 немају квалификације.

Од 8 сталних радника у научног сектору 7 имају докторат наука.

И поред настојања, Институт није успио, из више разлога, да прими ниједног научног радника још од 1964. године. Треба рећи да су та настојања неколико пута била на прагу рјешавања овог питања, али се увијек испријечила нека околност (године старости и профил кадрова, материјална средства и др.).

МАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА

Највећи дио средстава за финансирање дјелатности добијено је од бившег Републичког фонда за финансирање научних дјелатности, а свега око 10 реализовано је из других извора.

И ове године се, поново, а може се рећи и знатно оштрије, испољио проблем финансирања активних финансирања и дјелатности Архива за раднички покрет остаје отворено и крајње је вријеме да се ријешу у току 1973. године.

II

НАУЧНИ И СТРУЧНИ РАД

На научноистраживачким задацима, који су утврђени од различитих тијела Института, радило је 10 радника Института и 9 спољних сарадника.

Одјељење за историју Црне Горе до 1918. године

Научни радници у овом одјељењу радили су на 4 уговорена научноистраживачка задатка, и то:

1. — *Црна Гора од краја XVIII до средине XIX вијека*

На овој теми радио је др Ђоко Пејовић, виши научни сарадник.

Поред послова на овој теми, др Пејовић је написао и 5 мањих радова и више биљешки.

2. — *Спољна политика Црне Горе од Париског мира (1856) до смрти књаза Данила (1860)*

Носилац задатка је др Радоман Јовановић, истраживач. Он је објавио и неколико биљешки.

3. *Државно уређење Црне Горе 1878—1903.*

На овој теми радио је Новак Ражнатовић, истраживач.

Ражнатовић је написао и два чланка.

4. — *Односи Црне Горе и Аустро-Угарске 1903—1914.*

Носилац задатка је др Новица Ракочевић, научни сарадник.

Ракочевић је написао и два чланка и неколико биљешки.

Спољни сарадници

1. — *Црна Гора уочи кримског рата*

Носилац задатка је др Бранко Павићевић, савјетник, из Београда.

2. — *Грађа о раду централне комисије 1813—1814. године.*

На овом задатку радили су: др Славко Мијушковић, Грација Брајковић, Ристо Ковијанић и Милош Милошевић.

3. — *Историја филозофије у Црној Гори*

О овом пројекту, који садржи 5 монографија и 1 библиографију, бригу води Институт.

У току 1972. године коначно је одлучено о финансирању овога рада, утврђена је динамика по годинама, а истовремено су утврђене теме, изабрани аутори и одређени рокови до којих они треба да заврше ове радове.

Одјељење за историју Црне Горе последице 1918. године

Научни радници овог одјељења радили су на 7 уговорених научно-истраживачких задатака.

1. — КПЈ у Црној Гори 1919—1929. године

На овој теми радио је др Јован Бојовић, истраживач.

Аутор је у току 1972. године вршио истраживања у трајању око 3 мјесеца и наставио са писањем.

Др Бојовић је написао два чланка и више биљешки.

2. — Преглед историје радничког покрета у Црној Гори

На овој теми, која је у склопу едиције: Историја радничког покрета Југоисточне Европе, а у организацији Балканолошког института Српске академије наука и уметности, радио је др Јован Бојовић, истраживач. Вршио је истраживања у Котору, Цетињу и Београду.

3. — НОП у Црној Гори од средине 1942. до капитулације Италије.

На овој теми радио је др Ђуро Вујовић, научни сарадник.

Аутор је у току 1972. године вршио истраживања и радио на припремању симпозијума на исту тему. Др Вујовић је написао и припремио за штампу два чланка и узео учешћа у неколико научних дискусија.

4. — Црногорска федералистичка странка

Носилац задатка је др Димо Вујовић.

У току 1972. године аутор је продужио истраживање црногорске штампе између два рата.

За једну публикацију написао је преглед историје Црне Горе 1918—1941.

5. — Однос КПЈ према припадницима грађанских партија 1941—1945

На овој теми радио је др Радоје Пајовић.

Аутор је углавном завршио истраживања.

Др Пајовић је у току године учествовао у раду два научна скупа са два обимнија реферата, а објављена су му два мања рада.

Написао је и предао у штампу рад „Ослободилачки рат и револуција у Црној Гори 1941—1945“, који треба да се објави у едицији „Књижевних новина“ као дио посебне студије о Црној Гори.

За специјалну едицију Института за савремену историју и Савезног секретаријата за иностране послове написао је прилоге.

6. — Црногорска народна омладина 1941—1945

На овој теми ради Славко Станишић, руководилац Архива за раднички покрет.

Аутор је у току 1972. године вршио истраживања у Институту за ову тему.

2. — *Економске и политичке прилике на црногорском селу 1918—1941, односно Положај сељака у Црној Гори од 1918. до 1941. године*
На овој теми радио је Милан Ивановић, професор из Титограда.

3. Народна власт у Црној Гори

Носилац задатка је Зоран Лакић, савјетник у Републичком секретаријату за образовање, културу и науку.

4. — Настанак и организовање радничке класе у Црној Гори

Рад на овом задатку уговорен је са Конференцијом Савеза синдиката Црне Горе, а на њему ради група аутора.

III

НАУЧНИ СКУПОВИ

1. — *Народноослободилачки покрет у Црној Гори од средине 1942. године до капитулације Италије 8. септембра 1943. године.*

У организацији Историјског института и Републичког одбора СУВНОР-а Црне Горе, одржан је у Титограду научни скуп 15. и 16. децембра 1972. године. На њему су прочитане краће верзије 37 реферата.

На скупу су узела активног учешћа и 3 научна радника Института

са рефератима: Ђ. Вујовић, Р. Пајовић, Ј. Р. Бојовић.

2. — *На међународном научном скупу у Софији* др Димо Вујовић је, у једној општој дебати, поздравио скуп и говорио о раду у Југославији на изучавању историје Бугара.

3. — *На научном скупу у Љубљани*, на тему „Ослободилачка борба народа Југославије као општенародни рат и социјалистичка револуција“, др Радоје Пајовић је поднио реферат, а Ђуро Вујовић и Славо Станишић — саопштења.

4. — *На скупу у Новом Саду* о проблемима наставе историје у основним и средњим школама др Димо Вујовић је дао уводну ријеч о циљевима и задацима скупа.

5. — *На скупу о заштити кањона и ријеке Таре на Жабљаку* узео је учешћа др Ђоко Пејовић.

6. — *У разговору Округлог стола у Београду* поводом књиге „Југославија 1941“ од Пера Мораче узели су учешћа: др Јован Бојовић и др Радоје Пајовић.

IV

ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ

Осим „Историјских записа“, Институт је у току 1972. године издао књигу *Црна Гора и Француска 1860—1914* од др Дима Вујовића, а у штампи је рукопис *Политика Црне Горе у Затарју и Горњем Полимљу 1878—1912* од др Ђока Пејовића и *Шумарство и ловство у Црној Гори* од др Душана Вуковића.

Институт је крајем 1972. године добио нешто средстава за штампање рукописа *Помени црногорских племена у которским споменицима*, књ. II, од Риста Ковијанића, као и скупно за неколико рукописа, па ће се, у оквиру који омогућују та средства, обавити одређени послови.

V

АРХИВ ЗА РАДНИЧКИ ПОКРЕТ

У току 1972. године радници Архива су пружали редовне услуге научним и јавним радницима, заинтересованим појединцима и ин-

ституцијама, како путем омогућавања коришћења грађе у Архиву тако и давањем писмених обавјештења, прекуцавањем и микрофилмовањем докумената. За потребе научних и културних установа у земљи, из Архива је снимљено или прекуцано неколико стотина страница документима. Обављени су редовни административни послови и одржавана сарадња с архивским и другим сродним установама и удружењима у земљи.

У току године за потребе Архива је одобрено и снимљено неколико десетина докумената о радничком покрету из Историјског архива у Котору и архива у Београду и Загребу.

Приновљена грађа за предратни и ратни период је сређена. Такође је сређена збирка докумената о раду напредних удружења наших исељеника у САД, коју је Архиву поклонио Петар Вукчевић, наш исељеник и члан Комунистичке партије САД.

Радници Архива су преузели грађу Републичке конференције Савеза омладине Црне Горе за период 1952—1962. године. Рађено је и на припремама за преузимање послижератне грађе ЦК СК Црне Горе и Републичке конференције ССРН, али сви послови око тога још нијесу завршени.

Неријешено питање финансирања Архива, које се провлачи већ низ година, одузело је пуно времена и онемогућавало нормални рад.

VI

БИБЛИОТЕКА

У току 1972. године радници Библиотеке су: сву принову инвентарисали и обрадили по правилима азбучног каталога и средили дио архивске грађе. У току године приновљено је 308 књига и 382 свеске

часописа, а обављана је размјена са 70 сродних институција у земљи и 76 у иностранству.

VII

ОПШТА СЛУЖБА И РАЧУНО- ВОДСТВО

У току 1972. године ове службе су обавиле, у складу са планом рада и пословима који су им ставље-

ни у дјелокруг, низ послова правног, кадровског, рачуноводствено-комерцијалног и техничког карактера.

Службе су, поред послова који су везани за њихову редовну дјелатност, припремиле и потребне материјале за 17 сједница Радне заједнице, Управног одбора и Научног вијећа, а радиле су и на побољшавању и усклађивању неких општих аката Института.